Після конфіскати — другий наклад.

Ч. 144 (10.527). Львів, четвер 2. липня 1925. Почтову належитість оплачено готівкою. Рік XLIII.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДЕННО ПЕРЕДПОПУДНЕМ

Редакция і адміністрація: Львів, Ринок 10. II. пов. Конто почт. щад. 143.322. Адреса для телеграм: „Діло" Львів. Гол. Редактор приймає від 1—2 год. пополудні. Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА: Місячно в краю 4·20 зл. за границею: В Америці 1 дол., Франції, Голандії, Бельгії 20 фр. фр., Італії 7·50 зл., Німеччині 7·50 зл., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Боснії 7·50 зл., Австрії 7·50 зл. Зміна адреси 1 зол.

В справі оголошень звертатися до Адміністрації.

ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 17 сот.

Стихійна катастрофа.

Наша країна, переносячи на собі голодову катастрофу, поглиблену кульмінаційною точкою переднівку, якосу впала жертвою грізної стихії. Безупинні, нагальні дощі, що тріваюіть вже цілий тиждень, спричинили небувалу від 1913 р. повінь, яка обняла собою більшу частину Сх. Галичини, а всюди спричинила доймаві шкоди.

Довготріваючі зливи і бурі з гір і височин нагнали величезні маси води, що не вмістилися в коритах рік і розлилися по широких просторах лугів і піль. Пересічно стан води в ріках і річках піднісся на 5 (пять) метрів вгору. Дністер і Сян та їх доплиби на широкому просторі виступили з берегів. Одночасно мочароваті й багноваті простори, пересичені водою, надмір води виділили для сусідніх управних піль. Тому деякі околиці (Самбірщина, Старосамбірщина, Дрогобиччина, Стрийщина, Долинщина, Калущина, Богородчанщина, Станиславівщина і ин.) представляють собою одно безбережне море. Цілі села залиті водою, деякі відтяті від світа і евакуовані допевра при допомозі війська, в инших звязок піддержується човнами. Спінені хвилі на своїх гінких хребтах несуть будівельний матеріял, дахи, обороги, худобу. Розшаліла стихія проковтнула вже кількадесять людських жертв. Розмірів катастрофи не можна поки-що подати навіть в приближенні. На всякий випадок трава й сіно знищені, худоба зовсім позбавлена паші, друге сапаніня ізза безупинної непогоди не відбулося. Картопля й кукурудза видіють, зарослі бурянами. Крім того барабоаи, один з найголовнійших і найпримітивнійших засобів поживи знуждованого населення, гине у воді й болоті. Збіжа, які заповідалися середньо, зовсім вляглл. Розшаліла стихія нанесла рінь на цілі полоси піль та покрила їх грубою верствою намулу.

В таких умовах населення, що бється в корчах і судорогах переднівку, переживає добу дантейського пекла на землі. Уряд з ічнічно-фільософічним спокоєм приглядається розпуці населення. Теж саме робить, себ-то нічого не робить, місцева адміністрація. А положення ускладнюється не тільки тим, що населення переживає незвичайно гостру добу переднівку, не тільки тим, що воно вже пів року голодує, не тільки втратою паші, але до смерти сумними перспективами будучих зборів.

Та навіть серед найбільшого лихоліття не слід опускати рук. Треба негайно реагувати, треба шукати порятунку в імя принціпу: Contra spem spero! Але й без надії не можна надіятися, заклавши руки. Перш усього слід зібрати хоч би приблизні дані про наслідки катастрофи стихійної повені. Зібрані дані негайно треба післати до Краєвого Комітету допомоги „Голодному Селу" (Львів, Ринок 10), а вже обовязком компетентних чинників буде порушити ту справу на відповідних місцях і у відповідних установах. На нашу думку акція повинна розвиватися у двох напрямках: 1) в сторону уряду, від якого слід настирливо й неуступчиво домагатися допомоги

і тому Український Соймовий Клюб, не вижидаю-и докладнійших даних, а тільки спираючись на часописних звістках, повинен негайно внести в соймі нагле внесення та домагатися від уряду скорої й видатної допомоги.

Треба шукати всіх шляхів порятунку, бо инакше наша країна готова не лише заковязнути, але й загинути в страшних челюстях нужди і руїни.

Українська школа в ярмі.

Промова голови Української Парляментарної Репрезентації п. сенатора Черкавського, виголошена дня 22. червня у польському сенаті при обговорюванні буджету міністерства освіти.

(Продовження.)

Своє неповодження в часі стверджування підписів на деклараціях і в часі складання декларацій у інспекторатах намагаються направити деякі урядові чинники саме тепер, коли вже пройшов речинець, визначений для плебісцитової акції. Щойно тепер шкільні інспектори уневажнюють зложені за українською школою декларації. А робиться це під натиском згори, згідно з вказівками, що йдуть теж згори і робиться всюди після одного, певно означеного пляну, після одної системи.

У виконавчих розпорядках є точка, на основі якої інспектор має право, по упливі речинця на складання декларацій, робити потрібні для справи вияснення: наприклад, він може перевірювати, чи подані на якійсь декларації діти є направду в шкільному віці, чи ні. Для того має він право запросити собі до помочі когось із адміністрації або самоврядування. Отже користаючи з цього права, інспектори переводять просто таки слідство, ціле судове доходження, в часі якого асистують їм помішники, що разом з інспектором не жаліють на адресу батьків усяких погроз, обвинувачень у протидержавній ділальности, обвинувачень за комунізм і т. и.

Шкільний інспектор висилає родичам, що зложили декларації, візвання, щоби являлися у нього на другий день у такій а такій годині і в такому то місці в шкільних справах. Найкраще і найлекше було би, як би шкільний інспектор приїхав сам до села і на місці довідався про те, що йому потрібне. Але так він не робить. У нього є ціль відривати людей від роботи, тягнути їх до иншого далекого села, забирати в них час. Найцікавійше, що не було такого випадку, щоби інспектор у якомусь селі переслухував людей з того самого села. Ні! він переслухує з других сіл, а на другий день покинувши те село, кличе його селян до иншого, віддаленого на кільканадцять а то й кількадесять кільометрів села. Не піти селянин не може, бо поліція грозить карами. Отже селяне приходять і збиваються звичайно біля школи. Тут їм кажуть: приїхала комісія, а для більшого пострасу кажуть, що це комісія зі самого міністерства з Варшави. Поліція зганяє селян у одно місце і сторожить, щоби між собою не розмовляли, щоби не було агітації. Візваних впроваджують по одному до помешкання, в якому урядує комісія, зложена звичайно з інспектора або його заступника і якогось учителя, війта, поліції а часом то й агентів дефензиви. Починається слідство.— Чи це твоя декларація? — Моя — слідує відповідь. — А хто тобі її дав? А чи знаєш, що це большевик той, що тобі її дав? А чи знаєш, що у ній написане? Такі питання ставиться тим людям, що самі не вміють писати. — А нащо тобі української школи? Тутже Польща а не Україна, мусиш отже вчити своїх дітей у польській школі. Виходить, що ти не признаєш Польщі, коли хочеш української школи? А чи ти знаєш, що за те може бути? Будеш „сидіти" або не дістанеш землі. Тиж не повинен слухати того, хто тобі радить домагатися української школи, бо польський уряд нарочно видав такий закон, щоби довідатися, хто є по його боці а хто проти нього.

По таких питаннях, яких кількість та форма залежить від культурного уровня переслухуваного, пропонується прибитому та занепокоєному своєю долею селянинові підписати якийсь протокол або щось зовсім для нього невідоме та незрозуміле або положити підпис на другій сторінці власної декларації. Колиж той вагається, то йому грозять. А тому, що таким чином обробляється переважно малокультурних людей, часто неграмотних а то й жінок, то замість підпису домагаються від них поставлення трьох хрестиків. Стероризоване населення, а особливо після масових арештувань на весну, підписується під усім і ставить хрестики тим більше, що при тому є поліція, війт, а ці останні інстанції мають тисячі способів пімсти за відмову у підписах.

Гідним занотування є слідуючий факт: у селі Людгордівці, дубенського повіту, поліція внесла чомусь скринку з кайданами до тої кімнати, в якій переслухувано селян у справах плебісциту. По зібранню відповідного числа підписів та хрестиків, комісія відїзджала далі, бо тут вже зроблено все потрібне для введення в дачому селі утраквістичної школи. А яких крутійства уживано як при потверджуванню підписів на деклараціях так і при переслухуванню селян інспекторськими комісіями, про те найкраще послужать деякі документи, які є в мене на руках. Маю одну декларацію мешканця м. Дубна Т. Сороки, що прийшов до магістрату з проханням, щоби йому стверджено його власноручний підпис на декларації, в якій він домагається української мови навчання в тій школі, де вчаться його діти. По довгих „пертрактаціях" стверджено накінець підпис, але рівночасно написано „верте" і на другій сторінці написано слідуюче:

„Zgłosiwszy się do magistratu petent oświadczył, iż osobnik, który doręczył mu deklarację, oświadczył, iż szkoła rosyjska będzie zamknięta i on, Sorokа, winien prosić o ulokowanie jego dzieci w szkole ukraińskiej. Petent Sorokа zaznacza równocześnie, iż on przeciwko szkole rosyjskiej nic niema, chcąc jednak kształcić dzieci, a wobec zamknięcia szkoły rosyjskiej, prosi o umieszczenie swoich dzieci w szkole ukraińskiej, dodał przytem, iż jemu wszystko jedno, jaka szkoła jest, byle tylko dzieci mogły się kształcić".

Підписані під тим документом бурмістр і секретар, а потім подані ще свідки, при яких буцімто зложено ту заяву. Сам петент нічого не підписав. Питав я його, чи він це зробив. Він відповів, що ні. Зроблено це отже тому, щоби уневажнити декларацію.

(Продовження буде.)

З двох становищ.

„Великодержавні" і звичайні льояльники. — Злощасна формула. — Причини угоди і „незаплачені векслі". — Дещо з генези угоди

З двох становищ відбувається оцінка жидівсько-польської угоди. „Малопольські" асимілятори, що фальшиво називають себе сіоністами, per fas et nefas вихвалюють будівництво угоди, а польські сіоністи (з Конгресівки) всіх напрямків мають сумніви щодо успішности цього акту з двох становищ: „Малополяки" розпинаються за великодержавністю Польщі, а польські сіоністи з групи Грінбавма і „Гітахбуту" вияснюють, що „великодержавне" становище" в будешній мові значить співпрацю над гнобленням не-польських територіяльних народів. Льогічно розглядаючи справу, повинно бути якраз навпаки. польські Жиди, горожане корінної, національної посольської території повинні обстоювати великодержавне становище Польщі, а „малопольські" Жиди, громадяне української національної області, повинні гармонізувати свої змагання з величезною більшістю населення цієї території. Одначе бачимо, що тут діває якась психоза. „Мало-

польські" асиміляторм є невідлучними побратимами Ґрабских і Поушиньских. Вони „кресовці" є більше ніж льояльні, більше папські, ек сам папа, одним словом — раби і підніжки.

Ми вже досить вичерпуючо реферували голоси „малопольських реальних політиків", які безпамятно пхають голову під евангеліє, а вчера занначили теж погляд пос. Ґеллера (представника „Ґітахбуту"). Партійний товариш пос. Ґрінбавма, тепер керманич радикальних сіоністів, пос. Шіпер в розмові з представником „Нашого Пшеґльонд-у" головним чином поборює „великодержавно-льояльну" формулу пос. Райха. Тією формулою хитрий Ст. Ґрабскі підсуває Жидам думку, немовто вони досі поборювали польську державу і аж тепер каються та обіцюють поправу. Такої формули опозиція (радик. сіоністи „Ґітахдут" і „Мізрані") не може прийняти, а може ствердити тільки, що — я к д о с і — стоятиме на становищі непорушности границь держави і д а л і вестиме політику в обороні прав й інтересів жидівського населення. Колиж таким чином буде підкреслена тяглість жидівської політики, то тим самим не зміниться відношення Жидів до инших національних меншостей.

„Це значить — каже пос. Шіпер — що й далі будемо піддержувати слушні домагання національних меншостей, якщо вони (себ-то ті домагання) містяться в рамках польської державности".

Коли мати на увагу, що таку думку висловлює горожанин корінної Польщі, то трудно мати до нього дальше посунені претенсії. На випадок переголосування опозиції крайно угодовою більшістю, на денному порядку стане справа розвалу жидівського клюбу.

Та нам не йде про таку або иншу вірнопідданчу ф о р м у л у, тільки про перехід Жидів, головно „кресових" Жидів, в табор польської реакції. Якжеж цей безславний перехід оцінюють представники инших не-польських народів? Ми вже згадували про ядерну відповідь пос. Хруцького („Хто не з нами, той проти нас!") Ширше говорив про це голова німецького клюбу пос. Навман:

„Думаю, що це (себ-то угода! — Ред.) є ефемеричною подією, як лет масних хрущів. Жидівство, як досі, й далі лишиться чинником могутности в Польщі, незалежно від кождочасного становища уряду. Якщо уряд сьогодня вважає потрібним признати той стан річей, то до того склонюють його різні причини: недалекий міжнародній зїзд Товариств Прихильників Ліґи Народів (тому до управи польського товариства покликано — жидівського сенатора), подорож мін. Скшиньского до Нового Йорку і т. п. А в суті річи рішаючі мотиви є дуже реальні. В першу чергу заходи уряду щодо здобуття заграничної позички. Вигляди здійснення тих заходів у великій мірі є залежні від становища міжнародного жидівства. З другого боку перед очима багатьох Поляків зявляється примара реґуляції границь. І як при заходах в справі заграничних позичок поміччним ангелом має бути жидівство, так також при помочі жидівства мається прогнати примари реґуляції границь. А л е в ж е з а в т р а п о л о ж е н н я м о ж е з м і н и т и с я. А врешті хто забезпечить, як довго вдержиться при владі теперішний контрагент і хто зажирує вексель, виставлений ним чи його адюнктами? Німецький клюб в своїм портфелі має — цілу пачку... незаплачених векслів".

Кілька відер холодної води і частина Жидів починає отрясатися з райхівсько - „малопольського" похміля. „Наш Пшеґльонд", який досі зберігав реферуюче становище, починає досить різко виявляти свій погляд. В статті „П о р о з у м і н н я ч и з а с і д к а?" (ч. 176 з 28. червня) пише:

„Припускаємо, що загал наших читачів вже виробив собі належний осуд про „сторичні" події останнього тижня. Не без усміху пожалування довідався він з нескромних роздумувань „Ґлосу Народу", що переговори з Жидами розпочато з ініціятиви уряду ізза „побічних оглядів", а саме у звязку зі заходами в справі заграничної позички. Ту нескромність можемо доповнити в тім змислі, що в ролі фактичного ініціятора переговорів парадує редактор найбільше поширеного в Польщі „Курєрка", який звернув увагу п. мін. Скшиньского, що польські Жиди мають в Ню-Йорку кілька міліонів побратимів, що говорять тим самим „жарґоном", що й Жиди в Коломиї й Бучачі. В кілька днів після того епохального відкриття през. Райха запрошено на перше сьвідання до п. мін. Скшиньского, а опісля наступила доба таємних розмов, яких виявлення чи навіть публіцистичне коментування гостро заборонено „під погрозою клятви за „національну зраду".

Опісля „Наш Пшеґльонд" зупиняється над фіналізацією концшахтів і переходить до злощасної „ратифікаційної" формули:

„Мін. Ст. Ґрабскі, який здобув специяльну рутину в переговорюванні з „хитрим і підступним" противником та розбиванні соймових клюбів, впав на помисл вимусити від Жидів декларацію, яка мала перед світом ствердити, що Жиди д о с і були ворогами держави, що д о с і польські Жиди хотіли відірвати від держави східні окраїни, що д о с і піддержували акцію, яка змірала до ревізії границь Польщі. А видобувши від Жидів „признання до злочину", проф. Ст. Ґрабскі розпічне переводити з ними іспит „поправи"... Поминаємо вже факт, що колиб навіть один віддам жидівського громадянства згодився зажирувати подібну декларацію з метою здобути собі стемпель „здатности управляти" („zdolności rządzenia"), то тим самим всі инші жидівські угрупування віддав би він на жир найбільше вирафінованої антисемітської нагінки і поліційно-адміністраційної самоволі. Тоді постало би просто невиносиме положення в лоні жидівського громадянства, яке у висліді мусіло би довести до виелімінування „остемпльованих" Жидів від всяких політичних впливів внутрі і назовні. Тому думаємо, що віякий відповідальний жидівський політик не осмілиться покласти свій підпис під формулою, яка рівналась би політичному самогубству. Різні панчики можуть передчасно бити „славно" і декламувати про „витягнену руку", яку і стиснули чесно і поважно". Ми не стискаємо руки, поки ми не переконалися, що в тім стиску не будуть нам розторощені кости".

Як бачимо, то одна частина жидівських послів бажає угоди з а в с я к у ц і н у, а друга хоче і боїться. Та на всякий випадок є це два окремі і значно відмінні становища.

Ще про фахові школи.

II.

Фахова школа це властиво повинно бути продовження народньої школи, або, як вона висшого типу, середньої школи. Алеж бо фахові школи не всюди можна заснувати; найважнійша і для нас необхідна фахова школа — це рільнича. А їх якраз чомусь найменше. Адже, як не буде хліба, то не буде взагалі бесіди про життя. І тут, при тій нагоді, хочу забрати слово в справі недоцільности народньої школи в такому виді, як вона зараз є. Дитина ходить до тої школи чотири чи навіть більше років і виходить майже з тим, з чим прийшла; навчиться хіба того, що прочитає нумер на хаті та нескладно кілька слів з книжки. І чи то не шкода часу тратити і стільки сил, аби дитину залишити серед дороги?

Таже сільська дитина повинна виходити зі школи зі знанням господарювання землею, хатою і винести бодай трохи відомостей про суспільне життя. Сільська дитина потапає далі в темряві; вона далі курить на Юра під худобою, далі перед чарами перевязує хвіст корові і т. д. і т. д. Пощо тоді сипати грішми на школи, як вони не дають такого знання, аби його можна приноровити до їх буденного життя. Селянська дитина повинна винести зі школи загальне знання, як видобути зі землі, при найменшій затраті праці, найбільше плодів, як плекати худобу, як кооперувати, як гнати від себе дурисвіта і т. д. Того всього школа не дає; дитині забивається голову всякими дурницями, тільки не учиться того, що їй потрібне. Нам потрібна дуже пильно реформа народнього шкільництва на селі. Селянин це початок і кінець всіх міркувань, бо він доставець хліба. Польща хитається, бо селянин падає під невиносимими тягарами.

А деж ті учителі, що мають так дітей учити? Їх нема, їх треба вивчити і тому необхідна реформа шкіл для виховання учителів. Большевики в тім напрямі почали вже роботу і будуть незадовго показувати на нас пальцем; їх школа пристосовується до практичного життя.

При тій нагоді можна порушити ще й справу висших фахових шкіл. До впису вимагається покінчення середньої школи, якими у нас є переважно гімназії. Я нічого не маю проти загального образовання, але пощо товчуть там греку або латину, я вже на старости років ніяк не можу зрозуміти. Ні грека ні латина не дали мені нічого. Я якось серед Греків в старій Росії в бесіді торкнувся старогрецької мови і почав декламувати Гомера. „І у вас на це тратять час?" — почув я. Кождий абітурієнт міркує собі, що він вже багато знає, але світ каже йому, що він тільки стратив багато часу і то надармо. Висша фахова школа повинна бути продовженням середньої і спеціялізувачним. Кождий страчений рік в молодости важить багато, а ще більше болючий він, як молодий чоловік тратить його через невикування аорістів та ґерундіїв і ґерундівів. Побудити зі сну Греків та Римлян не удасться, а за той час можна молодіж багато дечому навчити.

Фахові школи по містах повинні бути продовженням шкільної науки початкової, у якій, так само як на селі, повинно даватися загальне поняття про ремесла. Початок в тім напрямі вже є, але дуже незначний. Його треба поглибити. Дівчата повинні мати не тільки теоретичні поняття про варення, але повинні вміти і практично добре варити. Адже можна з одного і того самого продукту зварити і помиї і страву. Де-як-де, але тут знакомство куховарської хемії дуже необхідне; але треба його наперед учителеві самому вивчити. А на це так само досі не звертали ніякої уваги.

Тема про фахові школи дуже обширна і тут не місце широко розводитися, цею справою повинно зайнятися громадянство і учителі і то невідклично. Тими школами, які дотепер є, ми не можемо вдоволитися, мусимо їх основно перемінити без ніяких скрупулів. Що нам дала дотеперішня школа? Наше життя повинно йти в напрямі, як найбільше фахового виховання нашої молоді. Ми не можемо відгородитися муром від сильних сусідів; вони його проломилиб дуже скоро. Ми мусимо мати в руках ту саму зброю, що наш сусід; з ціпом на кріса не підемо. А до того потрібно праці і праці.

Цілий наш народній організм мусимо поділити на фахові школи і піддавати кождій частині те, що їй потрібне. Всі бачимо, що зле, але виходу ніхто не подає; може це якраз буде одна з точок виходу. Незабаром почнуться зїзди учителів і на них громадяне учителі повинні серіозно застановитися над тим, як далі бути. Але учительство повинно йти вкупі зі всіми громадянами.

Інж. П. Волосенко.

У. С. Р. Р.

Польонізація Правобережної України.

На Правобережній Україні істнує 250 польських трудових шкіл, в яких вчиться понад 15.000 дітей. Школи неграмотних охоплюють до 4000 дорослого населення. У Києві істнують польські педагогічні курси, на Київщині мають бути відкриті дві польські фахові школи і на Поділлю одна. Засновуються по селах польські хати-читальні і різні просвітні гуртки. Ця польонізаційна робота серед у к р а ї н с ь к о г о р и м о - к а т о л и ц ь к о г о населення ведеться горсткою польської патріотичної інтеліґенції, що залишилася на колишніх польських маєтках і цукроварнях. Для цього вона пофарбувалася трохи в радянський колір, а деякі одиниці навіть в комуністи записались, щоби лекше йшла робота...

Імпреза „Тарґуф Всходнік".

Шумно і з маґістратською помпою шляхетської засади „також ві і понятие" почала пропаганда за „Тарґ. Всходні" відділ цього року дожидався свого кінця. „Тарґі", що животіють вже 5 рік — зачинаться повною невдачею, на що вказує маліюча з року на рік кількість виставців. Правдива більшість літ виказала, що „Тарґі" це інституція, яка ні промисловці ані торговлі нічого за позбавила [illegible] вкладу та понесені кошти не дала. Наслідком цього три четвертині виставців із попереднього року відпало, а що найцікавіше, то відпали самі польські фабриканти Поморя, Познаня, Люблина і т. д. Вони заявили, що не бачать для себе ніякої користи і хісна з тих „Тарґів". Та що ж то „малопольський" помисл?! Дир. Пухальскі, Турскі і Гроссман, передбачуючи в травні цю невдачу імпрези, поїхали по всій Европі — та закликають чужинців до обсідання виставки своїми товарами, обіцюючи їм золоті інтереси. На дів то будуть грушки на вербі.

Невдача наближається до кінця і шумно рекламовані „Тарґі" готові в цьому році без торгу скінчити своє скітальне буття.

Не зважаючи на 100.000 зол. допомоги польського уряду і доходів Львова, не зважаючи на зростаючий в застрашаючий спосіб дефіцит міста, що є співвласником „Тарґів", всі гроші вичерпують подорожі директорів, друки, реклами і платні шної фаланґи урядовців.

В напрямі ширшої акції пропаганда за цей рік знаменуту рекламу робить „Тарґам" орган польського союзу металевих фабрикантів, пишучи в числі з дати 2-ого травня ц. р. таке:

„Маємо до занотовання два факти, які є відстрашаючим для нас прикладом, а то цілковите фіяско польської виставки з 1924 р. в Константинополі і виставки „Тарґуф Всходніх" на шкільнім площади „Львова" з 1923 р., зорганізованої під протекторатом мін. закорд. справ. Ця остання скінчилася не невдачею, а скандалом, бо експонати і товари виставців пропали або знищилися — за що дотепер ні „Тарґі Всходні" ані міністерство не хочуть приняти на себе відповідальности.

Відай не далекий вже час, коли з „Тарґ. Всх." остане лише гіркий спомин і нарікання на невдячність „малопольської кресової стражниці".

Купець.

Відгуки дня.

Дещо про Румунів.

(З нагоди гостини буковинського „Дебуша" у Львові.)

Західно-українські племена не можуть нарікати на долю. Вона до них була розчулюючо ласкава і, хоч вони не дуже й побивалися, дала їм вимріяну опіку.

Що доведливо найгіршим опікуном був Чех, але й той останніми часами під натиском спільного фронту Закарпаття попустив і тепер не дуже відбігає від решти.

Але найкращим (неде правда діти) то безперечно є Румун. Воно вйби й не дивниця, коли взяти під увагу його величезну культуру і цивілізацію. Румуни, як відомо, походять у простій лінії від Римлян, точ... illigitimi tori. Найгарнійші примірники римських горожан перейшли на них і тут на підхожім ґрунті побільшилися та розрослись. За римських часів Румунія була, так сказатиб, італійськими кресами і туди засилали всіх, хто хоч трохи провинився. Урядник, що крав, офіцер, що катував жовнірів, політик, що розбував — усе те йшло в Дакію, щоб там заводити лад і порядок. Крім урядників, офіцерів і політиків, посилав туди римський уряд і звичайних горожан за маловажні проступки: морд, підпал і крадіж.

Оці вибрані римські горожани змішалися опісля з Печенігами, Куманами і иншими та витворили гарний, чесний, лицарський і солідний нарід — Румунів.

В світовій війні румунський нарід, завдяки хоробрости російського війська, забрав від Росії Бесарабію, а від Австрії половину Угорщини, Семигород і Буковину. В той спосіб часть Українців опинилася під їх справедливою рукою та під впливом їх величезної культури.

Українська інтелігенція заправлена за Австрії до боротьби за свої права, вступила переважно до румунських партій і скоро побачивши, що румунське капелюшіє носить такі самі ходаки як вона, національно злезорієнтувалась.

Румуни зі своєї сторони стараються всіма силами виповнювати зобовязання щодо нац. меншостей. Вони позволяють Українцям навіть на спортові товариства, — а згодились на два українські часописи, тільки... щоб не кольпортовано їх поза Черніввцями.

Такі сприятливі умовини дають румунським Українцям можність свобідного розвитку аж до цілковитого зрумунщення включно.

Поведінка Румунів, як бачимо, також не відбігає від постанов версальського трактату про нац. меншости. Українці, яких цей трактат передав трьом народам, можуть бути щасливі, що саме туди попали. Подумати тільки, що було б сталося, як би їх полишали собі!..

Побажатиб тільки треба, щоби одіхуни зорієнтувалися щодо офіцальної тактики відносно України, бо неріяности витворюють прецеденту, тактики і т. п. большевизм.

А так — дають доказ політичної дармовязливости і навчать людей розуму.

Галактіон Чипка.

Кольонізаційний фонд на Україні.

Підготовка кольонізаційного фонду на південній Україні гальмується браком коштів в розпорядженню Наркому. Колєгія Наркому визнала за потрібне відкрити з 1. липня уолацьку кампанію в районі переселення, а з 1. серпня розпочати фактичне переселення. Порушено справу про кредити на ту ціль в сумі одного міліона карб. В першу чергу на впорядкований вже кольонізаційний фонд буде переселено 5000 родин з районів найбільшої земельної тісноти — Поділля, Київщини, Чернигівщини, Полтавщини. З одної Кременчуцької округи буде переселено 500 родин.

З огляду на те, що кольонізаційний фонд на Україні малий, Наркомзем клопочеться перед союзним урядом про переселення з найгустіше заселених районів України на вільні землі Союза — до Сибіру та на Північний Кавказ. Покищо одержано згоду Наркомзему РСФР. на переселення з України 5000 родин до Надволжа — до Самарської, Саратовської та Сталінградської (Царицинської) губерній, при умові, що кожна родина матиме не менше $2\frac{1}{2}$ робочої сили і не менше як на 1300 карб. реманенту. Наряд на переселення поза межі України видано на Поділля, Волинь, Полтавщину. В Червоноградській окрузі, на Полтавщині, з одного села Нехворощ, буде переселено 400 родин.

Поза межі України переселяють очевидно виключно Українців.

На вільні землі південної України масово переселяють Жидів, а жидівські кольонії творять по сусідству з істнуючими вже жидівськими оселями, щоби можна було виділити відтак окремі жидівські територіяльні одиниці. Жидівські кольонії на Півдні України, в колишніх Херсонській і Таврійській губ., знаходяться в полосі німецьких і інших чужонаціональних кольоній (грецьких, болгарських, румунських). В такий спосіб Україна відрізується від Чорного моря.

ОСТАННІ ВІСТИ.

Землетрус в Америці.

З Н. Йорка доносять про землетрус в Каліфорнії і на цілім побережу Тихого Океану. Найбільше потерпів шт. Монтана, де м. Барбара зістало зруйнованим цілковито. Загинуло кількасот осіб. Землетрус тревав протягом цілої мінути.

Мобілізація в Сибіру.

Совітський уряд зарядив в Сибіру мобілізацію всіх осіб муж. полу від 18 до 45 рр. Мобілізацію переведено в надамурськім і забайкальськім округах. З Москви надіслано великі запаси зброї та амуніції на Схід до ген. Фенга і до магазинів в Читу і Хабарівськ.

Біржа.

Львів, 30. червня 1925.

Гроші.

Амер. дол. 5·18 — 5·18½, канад. дол. 5·00 — 5·05½, ческі кор. 0·15¼ — 0·15½, нім. 0·02¼ — 0·02½, франц. франк 0·24½ — 7·26, швайц. фр. 1·00—1·01, анг. фунт. 24·85—25·00.

Золото. 20 кор. 21·70—21·80, 20 франк. 19·60—19·70; 20 марк. 24·70 —24·80; 10 руб. 26·70—27·80.

Срібло. Австр. кор. 0·43½—0·43½, 5 австр. кор. 2·27—2·28, фльорени 1·17—1·19, рубл. 1·63—1·65, рубель дрібним сріблом 0·82 —0·85.

Збіжжя.

Тенденція вижкова. Настрій оживлений. Пшениця від 35 до 37, жито від 32 до 33, ячмінь бров. від 29 до 31, ячмінь пром. від 25 до 27.

НОВИНКИ.

— **Конфіскати.** Останнє число „Діла" сконфіскувала прокуратура за чотири місця зі статті п. з. „Політичні краковяки" і за кінцевий уступ новинки п. з. „Конфіската".

— **Поминальне богослуження за пок. Адама Коцка** відбудеться дня 2. липня ц. р. у катедральній церкві св. Юра в 7·30 год. рано, а в Преображенській церкві того ж дня в год. 7 рано. Панахида на могилі пок. Адама Коцка відбудеться того самого дня в год. 4 пополудні. Комітет, що займеться відсвяткуванням памяти покійника в цьому році, просить львівських громадян взяти якнайчисленнійшу участь в богослуженню та панахиді.

— **Поліцейська бута.** В селі Хлібичині лісним, коломийського повіту, мала місце така подія: Вечером 16. VI. ц. р. вертав від батька селянин Коверкук зі жінкою домів. По дорозі вбоє присіли, щоби відпочити. Тоді напав на них поліцай Стислецкі, назвав їх бандитами і зацькував собакою. Собака кинулася на селян і подерла їм одіж. Колиж Коверкук загрозив, що пожалується командантові станиці, тоді розлючений поліцай кинувся на нього та почав бити по лиці і копати ногами. Збитий та скопаний селянин почав кричати за допомогою і ратунком. Щойно наслідком крику покинув поліцай та поїхав бійку. Вчинок того впорядьного, видно, поліцая є дуже характеристичний

— **Найновійша і найбільша сензація у Львові.** Вкрали, чи сховали, чи злікастили рад вартости 5000 долярів? Дотепер це не відоме, та непросліджене. У всякому випадку ця сензація з радом зробить Львів славним на цілий світ. Це щойно другий випадок загадочної крадежі раду. Рад, що пропав, був власністю д-ра Майзельса, який випозичив його клініці д-ра Бохеньского для лічничих цілей. Минулої суботи ствердив асистент проф. д-ра Бохеньского д-р Крижановскі, що в одної з пацієнток клініки, хорої на рака матиці щез рад, який уміщено в рані пацієнтки минулого дня. Перебіг цілої історії такий: Від 11. червня перебувала на клініці п-ні Юлія Шкірпанова, жінка редактора „Русского Голосу" і директора товариства „Львовская помощ" Романа Шкірпана. Її саме лічили рака при допомозі раду. В пятницю в год. 10·30 вложено їй рад до рани, а в суботу ранком вже його не було. Коли відкрито цю незвичайну крадіж, заалярмовано зараз усі органи безпеченства. Треба знати, що рад вложено до рани глибоко і защіплено його відповідним пластром так, що витягнути його звідтам міг тільки лікар або хтось такий, що знав як з ним обходитися. В часі ділання раду обслугувала пацієнтку шпитальна сестра і в тому часі віддавала пацієнтка два рази моч. Допускали, що рад вийшов якимсь чином з мочею. Через те перешукали всі канали, все з них випомповували та докладно перевірили, але було надармо. Раду не найдено. Переслухували на поліції п-ню Шкірпанову і її мужа, але це теж не дало ніяких додатніх наслідків.

— **Двоклясова торговельна школа Т-ва „Просвіта".** Управа торговельної школи т-ва „Просвіта" комунікує нам: В останній хвилі довідуємося, що міністерство освіти привернуло давний тип торговельних шкіл, так що при торговельній школі Т-ва „Просвіта" у Львові буде з новим шкільним роком побіч трилітньої також дволітня торг. школа.

— **Як їхало, так здибало.** На терені городівського повіту на Волині дійшло до непорозуміння між польськими осадниками, наслідком чого три групи військових осадників відлучилися від військового осадницького товариства та прилучилися до Союзу цивільних осадників. Вістку подаємо за „Життєм Волиня". Може вони часом самі собою перегризуться.

— **Нова ґазета.** „Кур'єр Станіславовскі" приносить вістку, що 28. п. м. почне в Станиславові виходити нова газета „Селянський Прапор" політично-економічного характеру. Покищо не знаємо, що це за ґазета і хто її видаватиме, та вже сама реклама для неї на сторінках „Кур'єра Станіславовского" промовляла би за припущенням, що це якесь нове „хлібоїдське" „політично-економічне" підприємство.

— **Виступ М. Голинського.** В понеділок 29. червня ц. р. відбувся перший виступ тенора Михайла Голинського на міській сцені у Львові. Саля великого театру вже давно не бачила такого натовпу публики. Між глядачами багато було таких, які здається не дуже перед тим інтересувались співаками столичного города. З цього вийшло маленьке непорозуміння. Іменно оперу „Паяци", в якій виступав Голинський, попереджувала „Кавалерія рустікана" з Манном на чолі. Манн до тої степени був вдоволений при голосі, що деякі несвідомі слухачі взяли його за Голинського і після закінчення опери нагороджували рясними оплесками та окликами: „Браво Голинський!" Щойно в „Паяцах" побачили свою помилку і старалися всіма силами винагородити М. Голинського. До речі обидва співаки заслужили собі цілковито на признання, бо обидва виповнили якнайкраще своє співацьке завдання.

— **Концерт Олександра Носалевича і Богдана Березиницького,** який відбудеться в понеділок, дня 6. липня н. р. викликав зрозуміле зацікавлення нашого як львівського, так і провінціонального громадянства, доказом чого великий попит за білетами, які продає по 6, 5, 4, 3 і 2 золоті кооператива „Український Театр" (вул. Руська 18). Гості з провінції повинні білети наперед письменно замовити, коли хочуть бути учасниками мистецького пиру. В програму концерту входять твори: М. Лисенка, М. Волошина, Д. Січинського, Р. Ваґнера, В. Барвінського, Глазунова, Поппера, Гайдна і инших.

— **З високих шкіл.** П. **Рафаїл Лозинський,** син д-ра Мих. Лозинського, професора Українського Університету в Празі, одержав у високій технічній школі в Карльсруге (Німеччина) **диплом інжинера будови машин.** 2273 1—1

— **Важне для літників в Підлютім.** Управа заведення купелевого в Підлютім подає до відома, що в наслідок виливів гірських рік комунікація вузкоторовою залізницею Брошнів—Підлюте, а також гостинцем є перервана на дванайцять днів. 2276 1—1

Дописи.

Тернопільщина. (*Курйоз чи шикана?*) Громадяне села Прошова, тернопільського повіту, рішили поставити на майдані серед села памятник у формі звичайного камінного хреста тим своїм співгромадянам, що у війні своє життя віддали.

Місцева рада громадська відступила площу, на якій сільська молодь під проводом студ. Евгена Лопатинського висипала могилу і поставила хрест, якого посвячення мало відбутися в неділю 28. червня ц. р.

Нараз у справу вмішалася державна поліція і тернопільське староство, котре видало слідуючий указ:

Starostwo w Tarnopolu L. 33511/K. Tarnopol 26. czerwca 1925.

Do Zwierzchności gminnej w Proszowie.

Doszło do tutejszej wiadomości, że w tamtejszej gminie buduje bezimienny komitet pomnik ku uczczeniu poległych w wojnie światowej. Polecam Zwierzchności gminnej, aby bezwłocznie wezwała odnośny komitet do zaprzestania dalszej budowy, a to aż do czasu uzyskania odnośnego zezwolenia w myśl dekretu Naczelnika Państwa z 3. stycznia 1919 Dz. u. p. Nr. 5 poz. 93. Równocześnie należy pouczyć odnośny komitet, że przekroczenie powyższego dekretu wytażone jest karą aresztu do 3 miesięcy lub grzywną do 300 złotych. Starosta **Koncewicz.**

Одержавши такий указ, рішили громадяне Прошови вислати депутацію до старости Концевича, а опісля до воєводи Залістовского (оба вельможі Вітоса, при помочі котрого зробили карієру). Депутація зложена з членів прибічної ради гром. і місцевого пароха о. Лопатинського удалася 24. червня ц. р. до старости Концевича і представила йому стан справи; на що він заявив, що він не може дати дозволу на поставлення памятника в Прошові, бо це належить до міністерства внутрішніх справ і до дирекції публичних робіт у Львові і радив там звернутися о дозвіл, залучаючи проект хреста. Опісля та сама депутація пішла того самого дня до воєводи Залістовского і почула від нього те саме, що від старости. Супроти того рішили громадяне цей камінний хрест поставити на місцевому цвинтарі і перевезти його з майдану на цвинтар. Так і зроблено і сам хрест забрано. Про це довідалася поліція, заказала дальшу розбірку памятника і підстава хреста осталась дальше на могилі, якої стереже поліція і не хоче її видати. На інтервенцію д-ра Степана Барана у старости Концевича, відповів йому останній 26. червня ц. р., що не позволить на поставлення хреста навіть на цвинтарі, бо і до цього треба дозволу міністерства.

На прикінці не зайвим буде згадати, що інтерпретація тернопільського староства, що поставлення навіть звичайного придорожного хреста, або фігури святого потребує дозволу аж міністерства, не має ніякої основи навіть у славетному цитованому декреті, який після арт. 6 виключає зпід дозволу всі памятники на цвинтарях (хрести, фігури, статуї) посвячені релігійному культові, до яких безумовно належать хрести.

Взагалі як староста Концевич так й воєвода Залістовскі що раз наслідніще ідуть під команду народових організацій зпід знаку Прокопільского, беруть участь у кожній патріотичній промові (є вони майже що тижня) і свою владу хотять вживати на наломі населення в найбільші стоси — хоча такою, впрочім дрібною, подією як описана подія з памятковим хрестом в Прошові.

В повищій справі Український Клюб вніс інтерпеляцію в соймі і сенаті.

З судової салі.

§ 67 к. з.

Дня 20 грудня 1924 комендант постерунку Вишнівчика Адам Пельчарскі арештував Миколу Надзікевича з Гонтів і доставив його до бережанської тюрми під закидом злочину шпіонажі, покликуючися на те, що Надзікевич перед 2-ма місяцями з Янком Костиком вийшов на Україну і там Надзікевич вписався до шпіонської організації „Не журися". Ту вістку мав командант будьто одержати від Владислава Костика, громадського секретаря з Мозолівки. В часі переводження слідства II. Відділ ген. штабу подавав таку опінію: „Fakt przebywania Nadzikiewicza przez 2 miesiące w Rosji — jak twierdzi posądzony w areszcie — dowodzi jasno, że tenże przebywać musiał przez czas ów w organizacji bolszewickiej „Ne żurysia" na kursie szpiegowskim, gdyż celem organizacji było szkolenie w służbie szpiegowskiej osobników, chcących na usługach tej służby pozostawać". На основі такої опінії Надзікевич був обвинувачений за злочин шпіонажі з § 67 зк. і за той злочин відповідав на розправі дня 1. IV. 1925. Переслуханий свідок Костик під присягою зізнав, що ніяких інформацій про цю організацію „Не журися" командантові Пельчарскому не давав і що таку організацію сам Пельчарскі собі видумав. Присутній на розправі знавець військових справ з відділу II. змінив опінію ген. штабу, ствердивши: „Wyniki jednak rozprawy nie wykazały dostatecznego materjału do przyjęcia, że oskarżony dopuścił się zarzuconego mu czynu tembardziej, że zarzucona oskarżonemu przynależność do organizacji szpiegowskiej „Ne żurysia" nie dowodzi działania szpiegowskiego, gdyż organizacja ta kursów wyszkolenia szpiegowskiego nie odbywa". **Трибунал звільнив Миколу Надзікевича від вини і кари.** Так отже Надзікевич за вимисли несовісного поліцая відсидів 3 місяці і 10 днів невинно в бережанській тюрмі.

За нарушення польського військового закону.

Той самий Адам Пельчарскі арештував дня 24. IV. 1925 Теодора Мудрого, господаря з Мозолівки, бувшого коменданта австр. постерунку жандармерії, під закидом неправного вербунку і долучив донесення, що Теодор Мудрий в серпні 1924 р. вистарався для Янка Костика карту ідентичности, дав йому 20 міліонів на дорогу і його як новобранця вислав на Україну. У донесенню подав командант, що Мудрий виконував неправний вербунок з поручення якоїсь диверсійної організації, що перебуваючи перед кількома літами в таборі на Чехословаччині „przez listy z Czech wzywał do buntu i wojny domowej, że Mudry jest zagorzałym działaczem ukraińskim, wrogo usposobionym do państwowości polskiej". Арештований Теодор Мудрий вийшов на волю дня 1. V. 1925 і на розправі дня 26. VI. 1925 з вільної стопи відповідав за переступство польського військового закона з 1924 р. Зізнаннями свідків Грицька Метельського і Владислава Костика стверджено, що **командант Адам Пельчарскі свої доноси проти Теодора Мудрого видумав і обвинуваченого звільнено від вини та кари.** За видумки того коменданта відсидів Теодор Мудрий 7 днів невинно в бережанській тюрмі і потерпів на коштах слідства і розправи.

Обидвох обвинувачених боронив адвокат д-р Вахлинський. Докази неправдомовности команданта Пельчарского з акта справи Vr. 1602/24 і Vr. 399/25 окружного суду в Бережанах.

Може би особою „правдомовного" команданта пана Адама Пельчарского з Вишнівчика зайнялися близше прокуратура і поліційна влада!?

Зі спорту.

Обласні ситківкові змагання у Львові.

Обласні ситківкові змагання для Львова відбулися у Львові в днях 11, 13 і 14 червня. Їх метою було перевести поділ грачів на юніорів і сеніорів та означити приблизну їх клясифікацію. Згідно з ухвалою ситківкового комітету рахування точок відбувалося в дусі англійських правил. Судіювали хелено незаняті грачі безсторонно, а тому не було ніяких протестів.

Юніорів стануло до змагань 6. Вислідки такі: Бабинський—Олесницький 5:4, 1:3, 3:0, разом 9:7. Говикович — Федак 7:5, 3:0, 7:5. О. Левицький—Медвецький 3:1, 3:1. Говикович—Левицький 6:0, 6:3. Говикович—Вачинський С. 6:2, 6:4. Першенство у клясі юніорів стяв Говикович, минулого року пересунений до нижшої кляси ізза слабої гри. Тепер його гра значно лучша, майстерно вміє пласувати, подавання також

досить сильно і для того він переходить до класи сеньорів. З інших ґрачів дуже гарно і холоднокровно грає С. Бачинський. Чотири ґрачі мають за слабу серву і досить непевні удари. Парами юніори не грали.

Сеньорів станули до змагань 11, з того один відпав „не мавши часу", так що визначення було безвиглядне і змагання не вдалося довести до кінця. Насамперед грали дві пари, всі чотири самі найсильніші ґрачі. З одного боку Кульчицький і Совинський, з другого Сасик і Дрогомирецький. Партія Сасик мала згори перевагу і виграла 6:1, 6:4. Позатим гра була дуже цікава, гарна і стилева, багата в напружені моменти. Найкраще опановує техніку тенісового спорту без сумніву Сасик. Грає він недбало, серва його остра і трохи стята, резерва пласована і ріжноманітна, бекгенд все майже так само сильний як форгенд, при сітці ловить білі удари між прямі смеш (вали), горішних ударів (Hochball) не любить. В грі не горячиться і майже не томиться. Немеише сильну серву має п. Кульчицький, але грає непевно, при пласованню пересаджує часто на авт, при сітці менше ловить грачів між Сасик. В горішних ударах слабий.

Серва Совинського є сподом стята та також її взяти, бекгенд слабий, до сітки не йде. Найслабший з чірки мабуть Дрогомирецький, що серуючи робить нераз темпер. Грає нерівно і нервово, майстер довгих і низьких ударів.

У дальшій грі несьподівано виграв В. Рожанковський проти Т. Франка 6:2, 6:4. Останній грав інше проти Старосольського, даючи йому в першім складі непотрібно 15 фор і програв 2:6, 6:8.

Несподіванкою змагань була перемога д-ра Тисовського над Совинським 0:6, 3:6, 6:2. Доктор узяв свого молодого противника „балонками", з якими той, спрямований до низьких ударів не міг собі дати ради. Той сам побідник, змучений довгою грою, за браком тренінгу уляг сутиній і вищій техніці п. Кульчицького 6:2, 6:2. Всетаки держався і майже в кожній грі доходило до двойоса (рівні).

Легко, самим пласованням побив Сеник Старосольського 6:21, 6:2, який шаленій техніці протиставив що правда скорі ноги, але слабу серву і наївну ресерву.

Партія Русин—Процишин була знов доказом, як молодий, але швидкий грач бере старого, рутинованого, технічно вище стоячого грача. Що правда, д-р Русин піддався аж у третьому складі 6:3, 1:6, 1:6.

Доволі легко побив Дрогомирецький Рожанковського 6:4, 6:3, що грав без запалу, недбало і неховато. Так само Сасик певно здавив Процишина 6:4, 6:2, від якого стоїть вище о цілу класу технічно. Лопатинський відпав проти Процишина 6:4, 7:5.

Непобідженні лишилися Сасик, що не мав на разі противника, Кульчицький і Дрогомирецький. **Т. Ф.**

Бібліоґрафія.

УКРАЇНСЬКА ШКОЛА, зш. 4—6, Львів, 1925. Рахуючись із сучасними нестерпними умовами, товариство вчителів вищих і середніх шкіл „Учительська Громада" займається „становими інтересами вчительства, а далі справами виховання та навчання молоді". Приймаючи це на увагу — заявляє редакція „Української Школи", українське вчительство далеке від того, щоби у шкільне життя вносити політичні питання чи партійні пристрасти". Тому українське вчительство має повне право домагатися, щоби й міністер Ст. Ґрабскі виступив із подібним кличем до польських учителів... „Утраквізація, чи ліквідація українського сер. шкільництва", розвязання ґімназійного інститута й пяти відділів двох найвищих клас у Перемишлі а у звязку з цим справа обсаджування посад директорів у наших сер. шк. творять зміст обидвох перших статтей „Української Школи".

У статті: „Індивідуалізування в навчанні" домагається д-р О. Макарушка, щоби вчителі при навчанні використовували „кожну нагоду для вказання на значіння й вартість індивідуальности". „Індивідуальні прикмети витворюються найкраще в корпоративних гуртках". Наша школа повинна „заступити ученикові" за рідну родину".

О. Ю. Дзерович вказує в своїй статті: „Принцип школи праці", принорований в навчанні релігії" на завдання „школи праці", в якій „праця і наука, теорія й практика органічно сполучуються разом". Цей новий метод вимагає від дитини „праці, що може бути або зовнішня або внутрішня". „При навчанні релігії мусить бути з причини догматичности цього предмету внутрішня праця обширніша й інтензивніша як зовнішня праця".

Проф. Вол. Калинович присвячує душевному розвиткові дитини другу частину своєї праці („Чим цікавляться наші діти?"). Покликуючися на висліди експериментальної педагогіки та широко закроєних пайдологічних анкет у школах Зєд. Держ. Півн. Америки, Німеччини, Анґлії, України т. и. держав, автор засовує розвиток дитячого зацікавлення у звязку з розвитком інстинктів, почувань, мистецької чуткости, співчуття, волі, міркування та вроджених і набутих інтересів дитини. Свої теоретичні виводи кінчить автор ось якими висновками: „Зацікавлення — це та душевна сила людини, без якої життя не мало би ніякої вартости для неї. Дитину, яка нічим не цікавиться, не можна вважати життєздатною, бо зацікавлення — це життя". „Але й під душевним оглядом не менш важне значіння зацікавлення: Чим шляхотніша душа дитини, тим ясніше відчуває вона красу життя, красу природи. А краса — це те животворне джерело, з котрого черпає кожна здорова людина, доки їй цікаво жити на світі". Автор заповідає, що в дальших частинах своєї студії подасть висліди анкети, зладженої ним в українських середніх школах.

Д-р Кость Кисілевський взиває українське учительство до організаційної та творчої праці, покликуючись на діяльність станиславівської філії „Учительської Громади". Автор радить перш за все вести діло в двох напрямах: в обєднанні нашої молоді до реалізування „Вакаційної Оселі" та в гуртуванні всіх учителів у праці над поправою нашої „долі".

Багато місця присвячує „Українська Шк." навчанню та вихованню на Радянській Україні та взагалі шкільництву за кордоном (статті Ю. Сірого, Вол. Калиновича, Гр. Тимощука, М. Лозинського й Р. Цегельського) а далі й основному оглядові педагогічних журналів наукових творів і шкільних підручників (статті Яр. Константиновича, Вол. Дорошенка, Т. Франка й н.).

Порушені питання повинні зацікавити не тільки вчителів, але й усіх діячів, що їм лежить на серці допільне навчання та виховання нашої молоді, перш за все усіх батьків, що посилають своїх дітей у середню школу. **Л. С.**

Св. Свщм. Йосафат Кунцевич. Матеріяли і розвідки з нагоди ювилею. Зібрав *о. д-р Йосиф Сліпий, проф. теол.* Львів 1925. Праці Богословського Наукового Товариства. Opera Theologicae Societatis Ucrainorum. Том I. Volum. De St. Josaphat Kuncevyč. Ст. 261. Ціна опр. в картон 15 зол. Зміст: Передмова (*о. Й. Сліпий*) [Prooemonium *Jos. Slipyj*]. Vie interieure et rôle de St. Josaphat Kuncevyč (*P. Jos. Schryvers C. SS. R.*) Мова „Реґул" і „Катехизму" св. Йосафата Кунцевича (*Д-р Ярослав Гординський*) [*Dr. Jar. Hordyńskyj*—Lingua in „Regulis" et „Catechismo" Sti Josaphat Kuncevyč]. Віднайдення і розпізнання мощів св. свщм. Йосафата Кунцевича 1915—1917 (*Еп. Д-р Йосиф Боцян* [*Epp. Dr. J. Bocian* De reliquiarum Sti Josaphat reinventione et recognitione novissima sec. addita documenta]. Св. Йосафат Кунцевич в світлі проповідей XVII—XVIII ст. (*о. Д-р Яр. Левицький*) [*Dr. Jaroslaus Levyckyj*—S. Josaphat Kuncevič in concionibus ss. XVII. et VXIII. habitis]. Ex actis processus canonizationis gloriosi martyris Josaphat Koncevicii, Archiep. Polonensis (*Dr. D. Dorożyńskyj*). Testimonia testium iuratorum. Богословське образовання і письменська творчість св. Йосафата Кунцевича (*о. Д-р Йосиф Сліпий* [*Dr. Jos. Slipyj*: De S. Josaphat theologicis studiis eiusque scriptis editis ineditisque). Спис імен (Index nominum).

НАДІСЛАНЕ.

За надіслане редакція не відповідає.

КОНКУРС

З днем 1. вересня 1925 відкривається в Золочеві бурсу для ґімназійних учнів (хлопців) на 50 місць, на кооперативних основах. Услівя: зложення уділу на раз або ратами 500 зол., а кошти удержання після дійсних видатків. Зголошення стати до 15. липня 1925 на руки п. Рози Чемеринської або адв. д-ра Теодора Ваня. 2257 2—3

ІВАН ГИНИЛЕВИЧ
урядник торговельно-промислового Банку, б. старшина У. Г. А.
проживши 36 літ, упокоївся в Бозі, заосмотрений св. Тайнами по довгій і тяжкій недузі дня 29. червня 1925. Похорони відбудуться в середу дня 1. липня 1925. в год. 5. попол. з каплиці Анатомії при вул. Пекарській ч. 52. на личаківський цвинтар, на які всю рідню, друзів, знакомих та товаришів Покійного запрошує опечалена в тяжкім горю **Родина.**

ОПОВІСТКИ.

Український хор Д. Котка:
у четвер 2.VII. м. Ярослав.
у пятницю 3.VII. м. Ланцут.
у суботу 4.VII. м. Переворськ.
у неділю 5.VII. м. Лежайськ. 2150 11-?
у понеділок 6.VII. м. Лежайськ.
вівторок 7.VII. м. Радимно.

Важне для кравців. Тов. українських ремісників „Зоря" у Львові, хотячи прийти з поміччю своїм членам, уладжує з днем 15. липня ц. р. курс кравецького крою мужеського і жіночого, під проводом С. Кобєра, довголітного інструктора в Технологічнім інституті у Львові, абсольвента світових Академій. Зголошення приймає секретар т-ва Степан Кезик у власній кравецькій робітні при вул. Охоронок ч. 5. З провінції можна зголошуватися письменно. 2253 3—3

Вписи 1) до дволітньої і трилітньої Торговельної Школи для тих, що покінчили 7 клас всенародної або 3 класи середньої школи, 2) до дволітнього Торговельного Ліцея, з 6 кл. середньої школи, 3) на однорічний Торговельний Курс для абітурієнтів приймає Торговельна Школа Т-ва „Просвіта" у Львові, вул. Корнякта ч. 1. III. пов. 1—2

Кооперативно-торговельний однорічний курс Т-ва У.П.Т. в Станиславові. Вписи на цей курс відбудуться в днях 1. і 2. липня 1925 р. від год. 11—12 перед полуд. і від 4—5 попол. в домівці Рідної Школи при вул. Третого Мая ч. 18. До вписів мусять ученики безумовно принести свідоцтво уродження і свідоцтво укінченої що найменше 7 кл. народної школи або 3 кл. ґімн. Всі кандидати підпадуть вступному іспитові з рахунків, ґеографії та української мови. Іспит відбудеться дня 2. вересня 1925. — УПРАВА 1—1

Дрібні оголошення.

УЧЕНИКІВ або учениць на мешкання з харчем приймy. Зголошення вул. Павлінів ч. 12 б I пов. Анастазія Залетать. 2278 1—1

СТАЛИХ і принагідних гостей інвалідських робітень (шевська і кравецька) при вул. св. Софії ч. 25 повідомляємо цею дорогою, що в місяці липні робітні з причини ферій будуть замкнені. 2270 1—2

Д-р ПРАВ Карлового університету в Празі глядає місця в адвоката. Радо працював би на полі кооперації. Відповідь слати до „Діла" для „Д-р прав 1925". 2271 1—1

ОФЕРТА на сторожу церкви св. О. Миколая у Львові. Вносити проситься на адресу Комітету парохіяльного. Жовківська 28 до 4 липня 1925 включно. Пляни готові. Свящ. Василь Лопачина душпастир. 2272 1—1

КОНЦИПІЄНТА, спосібного самостійно заступати, прийме адвокат Мудрецький — Tłuste біля Чорткова. 2242 4-5

ОГОЛОШЕННЯ.

За оголошення Редакція не відповідає.

Конкурс на аренду.

Сирітська фундація бл. п. о. Йосифа Фолиса віддасть по жнивах сего року в аренду фільварок в Закомарю, стації Ожидів. До аренди належать всі будинки господарчі, дім мешкальний, город, 8 моргів поля, 85 моргів сіножаття. Інвентар живі і мертві має посесор від фундації купити. Аренда на кілька літ. Кавція посесійна у висоті піврічного чиншу арендового. Письменні оферти при долученню кавції у висоті 300 зол. вносити до канцелярії мецената Е. Гвоздецького у Львові, вул. Красіцких 6. до дня 10 липня 1925 р. 2211 5—6

В ЗОЛОЧЕВІ є місце для лікаря, аптекаря і кравця зглядно кравчині. Пошукується фаховців до ведення бюра порад в справах податкових і фінансових і бюра для справ промислових і адміністраційних. — Зголошення слати до 15. липня ц. р. на руки адвоката д-ра Теодора Ваня в Золочеві. 2256 2—3

За редакцію відповідає О. Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Видавничої Спілки „Діло" Львів, Ринок ч. 10.